

STICHTING SENIOERENRAADDONGEN

BELEIDS- EN UITVOERINGSPLAN 2021 – 2022

Inleiding

Het is al langer bekend. Door vergrijzing maar ook door het steeds ouder worden maken ouderen een groeiend deel uit van onze samenleving. Hun rol in de Nederlandse samenleving wordt daardoor steeds prominenter.

De groep ouderen verandert niet alleen in kwantitatieve zin maar ook in kwalitatief opzicht. In het verleden – en vaak ook nu nog - werd bij ouderen gedacht aan armoede, gebrekkigheid en dood. Maar er was ook een gevoel van respect voor de levenservaring en wijsheid van ouderen. Het negatieve beeld overheerste echter.

Er is echter een kentering gaande. Ouderen blijven veel langer jong, gezond en zelfstandig dan vroeger. Zij worden zelfbewuster en zetten zich in voor maatschappelijke doeleinden. In economisch en politiek opzicht vormen zij een krachtiger doelgroep. Ouderen spelen ook een belangrijke rol in de opvang van de volgende generaties. Zij spelen een niet te onderschatten rol bij de opvoeding van kleinkinderen en worden nagenoeg structureel ingeschakeld voor kinderopvang als beide of alleenstaande ouders moeten werken. Bovendien bestaat “de oudere” niet. In de moderne samenleving is het niet meer mogelijk om het begrip “oudere” te koppelen aan leeftijd. Wij spreken daarom liever van senioren.

Naast de ouderenorganisaties KBO, SWOD en SOBG zijn er in Dongen nog diverse andere organisaties die van betekenis zijn voor senioren. Zij organiseren vele activiteiten die ervoor zorgen dat senioren kunnen deelnemen aan de samenleving of bieden hulp als senioren afhankelijk of kwetsbaar worden. Ook de gemeente biedt ondersteuning voor senioren om er voor te zorgen dat zij zolang mogelijk zelfstandig aan de samenleving kunnen deelnemen. En de inzet van mantelzorgers en vrijwilligers is van onschatbare waarde.

De maatschappelijke ontwikkelingen gaan snel. Op het gebied van huisvesting, (digitale) informatieverstrekking, inkomen, mobiliteit, verandering van wet- en regelgeving in de zorg etc. verandert er veel dat direct de levensomstandigheden van senioren raakt. En het Rijk heeft daarbij steeds meer verantwoordelijkheid overgedragen aan gemeenten. Zie het voorbeeld van de ingrijpende wijziging van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) vanaf 1 januari 2015. Het is voor senioren van groot belang dat hun belangen ook op lokaal niveau bij gemeenten en andere instanties op beleidsniveau behartigd worden.

Om deze reden is in 2015 de Seniorenraad Dongen opgericht, een samenwerkingsverband van KBO, SWOD en SOBG. Dit samenwerkingsverband is op 24 november 2018 getransformeerd in een Stichting SeniorenRaadDongen waarin, naast de genoemde organisaties, ook andere organisaties en deskundigen zitting kunnen nemen. In het onderhavige beleids- en uitvoeringsplan 2021 – 2022, dat uiteraard voortbouwt op het vorige plan, wordt inzicht gegeven in de doelstellingen van de stichting en de onderwerpen die bij de uitvoering daarvan aan de orde komen.

Beleidsdoelstellingen Stichting SeniorenRaadDongen (SSRD)

De stichting wil zich inzetten voor alle ouderen in Dongen. De stichtingsakte omschrijft dit zo:

- a. Het bevorderen van de zelfstandigheid, de maatschappelijke participatie en integratie en het welzijn van alle ouderen in de gemeente Dongen waarmee bedoeld wordt op alle 55-plussers, hierna senioren genoemd;
- b. Het behartigen van de collectieve belangen van alle Dongense senioren op de terreinen van wonen, welzijn, zorg, mobiliteit en dienstverlening;
- c. Het verrichten van alle verdere handelingen die met het vorenstaande verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

In dezelfde akte staat ook aangegeven op welke wijze wij die doelstellingen willen verwezenlijken:

- a. Het signaleren van behoeften en vragen van senioren en het nemen dan wel ondersteunen van initiatieven om hierop in te spelen;
- b. Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de lokale overheid alsmede de vrijwilligersorganisaties en professionele instellingen die actief zijn op belangrijke leefgebieden van de senioren in Dongen;
- c. Het optreden als gesprekspartner van de onder b genoemde partijen en – indien gewenst – het bieden van ondersteuning bij het richting geven aan hun werk;
- d. Het bevorderen en realiseren van een effectieve communicatie tussen de diverse betrokken partijen en de senioren;
- e. Het volgen van belangrijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het welzijn en de zorg voor senioren en het vertalen daarvan naar de lokale situatie;
- f. Nauwe samenwerking met alle partijen die actief zijn in het werkveld van de SeniorenRaadDongen;
- g. Het bevorderen van en werken aan collectieve belangenbehartiging in de ruimste zin van het woord.
- h. Het instellen van werkgroepen voor de uitoefening van haar doelstelling.
- i. Het opereren als een onafhankelijk orgaan.

Het bovenstaande vormt de kern van het functioneren van de Stichting SeniorenRaadDongen. Ons beleid is er op gericht om daarbij zoveel mogelijk samenwerking te zoeken met personen en organisaties, binnen en buiten Dongen, die van betekenis kunnen zijn voor de realisatie daarvan.

Uitvoeringsactiviteiten

Het werkterrein van de collectieve belangenbehartiging van senioren is omvangrijk. Om de uitvoering overzichtelijk te maken is het werkterrein opgedeeld in een vijftal thema's.

De transformatie van een samenwerkingsverband naar een stichting, dus naar een rechtspersoon, hebben wij vanwege de nieuwe bestuursvorm aangemerkt als een nieuwe start. Op diverse terreinen van het functioneren, zal opnieuw vorm en inhoud gegeven moeten worden. Te denken valt onder meer aan financiën, communicatie, gebruik van social media en inhoudelijke taakverdeling. In thema 1 komt dit aan de orde.

Zoals hierboven aangegeven zijn er vele organisaties die aandacht hebben voor het welzijn van ouderen. Niet altijd is even duidelijk wie en op welk moment activiteiten organiseert en is

sprake van een zekere overlap. De SSRD blijft zich inzetten om zoveel mogelijk overleg en samenwerking met relevante organisaties te zoeken. Daarnaast vraagt een goede belangenbehartiging ook dat gemeentelijke, provinciale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van ouderenbeleid continu gevolgd worden. En belangenbehartiging vraagt in voorkomende gevallen ook om profilering van standpunten in de publiciteit. In thema 2 wordt op deze onderwerpen dieper ingegaan.

Het omvangrijke werkterrein van het ouderenbeleid hebben wij ingedeeld in drie inhoudelijke thema's. Voor elk thema zijn voor de jaren 2021 en 2022 uitvoeringsactiviteiten geformuleerd. Die thema's zijn:

- Thema 3: *inkomen en werk van senioren*
- Thema 4: *huisvesting senioren en de combinatie wonen en zorg*
- Thema 5: *zorg, welzijn en mobiliteit*

Thema 1: activiteiten t.b.v. functioneren organisatie SSRD

Onderwerp	wanneer?
1. <u>Kennisbehoud en –vermeerdering</u> Volgen beleids- en juridische ontwikkelingen via externe publicaties en kennisbanken en het volgen van workshops en cursussen.	continu
2. <u>Uitvoering communicatieplan SSRD</u> Het communicatieplan dient verder uitgevoerd te worden. Het bevat onder meer de communicatiedoelstellingen en –strategie en geeft inzicht in de doelgroepen die voor de SSRD van belang zijn.	continu
3. <u>Gebruik social media</u> o.a. ter profilering van de SSRD en het overbrengen van de boodschap is de inzet van social media en een actuele website tegenwoordig onontbeerlijk. Het initiëren en upgraden daarvan vraagt nog extra capaciteit.	continu Q1/Q2 2020
4. <u>(digitale) nieuwsbrief</u> Voor het verzorgen van de externe communicatie o.a. door het aanleveren van teksten voor de website, is een redactie c.q. redacteur noodzakelijk.	2020
5. <u>Verdeling werkzaamheden</u> Gelet op het omvangrijke werkterrein is binnen het bestuur een taakverdeling noodzakelijk.	2020
6. <u>Opstellen huishoudelijk reglement</u> In een huishoudelijk reglement worden afspraken gemaakt over het interne functioneren van de stichting.	2020

Thema 2: algemene belangenbehartiging

Onderwerp	wanneer?
<p>1. <u>Volgen van algemene ontwikkelingen</u> Voor een goede belangenbehartiging is het van groot belang om de (ook provinciale en landelijke) ontwikkelingen op de inhoudelijke thema's (thema's 3 t/m 5) goed te blijven volgen. Adviezen en standpunten van de SSRD winnen daardoor aan kracht.</p>	continu
<p>2. <u>Gebruik enquêtes en organiseren bijeenkomsten</u> Voor onderwerpen van aanzienlijke importantie met betrekking tot het leefgebied van senioren kan het zinvol of noodzakelijk zijn om voor onderwerpen een enquête uit te zetten of een bijeenkomst te beleggen met senioren en relevante organisaties.</p>	facultatief
<p>3. <u>Samenwerking met andere organisaties</u> Voor een goede belangenbehartiging is het van belang om contacten te leggen en te onderhouden met alle organisaties die (mede) van betekenis zijn voor senioren. In dat verband is de SSRD voornemens alle relevante organisaties uit te nodigen om kennis te nemen van elkaars activiteiten, die desgewenst te ondersteunen of af te stemmen en om de onderlinge contacten te verstevigen.</p>	continu 2020
<p>4. <u>Nieuw lokaal sociaal contract</u> Het fundament van het Sociaal Domein moet aangepast worden. Van groot belang is dat er een nieuwe verhouding komt tussen (lokale) overheid, maatschappelijk veld en inwoners. De SRD heeft dit inmiddels bij de gemeente aangekaart.</p>	2020/2022
<p>5. <u>Samenhangend ouderenbeleid</u> Bij het vormgeven van het ouderenbeleid gaat het om verschillende beleidsterreinen en diverse aspecten van beleid. Daar zijn diverse gemeentelijke afdelingen en bestuurders bij betrokken alsmede vele maatschappelijke organisaties en belangenbehartigers. Er is sprake van een breed gefragmenteerd beeld. Het is van groot belang dat gezocht wordt naar samenhang.</p>	2021/2022
<p>6. <u>Pers en publiciteit</u> Om in voorkomende gevallen aandacht te vestigen op de adviezen en standpunten van de SSRD zal dit met de pers en andere</p>	continu

media gecommuniceerd worden. Zie ook het communicatieplan.

7. Seniorenkaart

Het om de twee jaar verzorgen en distribueren van een overzicht van tweejaarlijks belangrijke telefoonnummers op het gebied van (medische) zorg en welzijn voor ouderen.

Thema 3: inkomen en werk

<i>Onderwerp</i>	<i>wanneer?</i>
1. <u>Cumulatie kosten ouderen</u> Het inkomen van ouderen bestaat doorgaans uit een AOW-uitkering en in de meeste gevallen een al dan niet bescheiden pensioenuitkering. Vooral de pensioenuitkering is al jaren aan erosie onderhevig door korting op de uitkering of het achterblijven van indexatie. Intussen worden de kosten van levensonderhoud door prijs- en belastingverhogingen steeds hoger. De SSRD zal deze cumulatie van kosten concreter in beeld gaan brengen.	continu
2. <u>Armoedebeleid</u> het armoedebeleid is door de gemeente in 2018 geëvalueerd en opnieuw vastgesteld. De Seniorenraad heeft daaraan een bijdrage geleverd en zal dat blijven doen en daarbij ook de uitvoering van dat beleid volgen.	continu
3. <u>Schuldhulpverlening</u> In 2020 zal de gemeente Dongen ook de schuldhulpverlening evalueren en actualiseren. De SSRD zal deelnemen in het meedenkpanel.	2020
4. <u>Informatie</u> Inkomenspolitiek is weliswaar geen gemeentelijke aangelegenheid maar de SSRD is van mening dat de ouderen op een begrijpelijke manier geïnformeerd moeten worden over de ontwikkelingen in deze moeilijke materie die voor hen relevant zijn.	continu

Thema 4: wonen en zorg

5. <u>Community Care Dongen</u>
In april 2018 is het convenant Domein Overstijgende Samenwerking Getekend door de Gemeente Dongen, VGZ en Maria-oord. Op 1 mei 2018 is het project/experiment van start gegaan. Het belang van het project is groot en wordt door de SSRD ondersteund en gevolgd.	2020

6. Woningbehoefteonderzoek
 Eind 2018 is het regionale onderzoek naar de woningbehoefte gepresenteerd. Het rapport bevat veel informatie over de woonwensen en – behoefte van diverse doelgroepen waaronder senioren. Op basis van dit onderzoek zal de gemeente haar beleid baseren ten aanzien van de vraag hoeveel, welke soort woningen en waar de woningen van senioren gebouwd kunnen gaan worden. De SSRD zal hierbij betrokken worden naast andere organisaties. In dat verband is het van belang het eerder ingenomen standpunt te evalueren. 2020
7. Project Wonen met Gemak (WMG)
 In het kader van dit project worden per wijk op verzoek huur- en koopwoningen van senioren bezocht voor het houden van een woonscan. Het woonscanadvies geeft de mogelijkheid om de woning aan te passen als de bewoner(s) in de toekomst afhankelijk worden. De woning wordt daardoor levensloopbestendiger. De SSRD zal dit project trekken. Ook de gemeente en Casade nemen deel aan dit project. Waar mogelijk wordt de relatie gelegd met veilig en duurzaam wonen. 2021/2022

Thema 5: mobiliteit, zorg en welzijn

1. Mobiliteit
 Zeker voor afhankelijke en kwetsbare senioren is het van groot belang dat zij zich kunnen blijven verplaatsen. De SSRD zal daarom de toegankelijkheid van vervoersvoorzieningen (regio- en deeltaxi, openbaar vervoer, automaatje) en het aanbod van hulpmiddelen blijven volgen. continu
2. Digitale communicatie
 De verschuiving van mondelinge en schriftelijke communicatie naar digitale communicatie is onmiskenbaar. Die technologische ontwikkelingen zijn niet te stoppen maar vooral de oudere senioren hebben grote moeite om dat bij te houden. Voor hen ontstaat een informatie- en communicatiegat. Strikt genomen is er sprake van een overgangssituatie. De SSRD zal zich buigen over de vraag welke mogelijkheden er zijn om deze overgangssituatie voor senioren het hoofd te bieden. continu
3. Beleid en uitvoering WMO en aanverwante regelingen
 Op dit terrein is er sprake van diverse ontwikkelingen die leiden tot jurisprudentie, aanpassing van regelgeving en vaak - als gevolg daarvan - aanpassing van beleid. Vanwege het grote belang van dit continu

taakveld voor senioren dient de SSRD deze ontwikkelingen nauwlettend te volgen, onder meer om haar rol als gesprekspartner en adviseur goed te kunnen vervullen.

4. Dementie en eenzaamheid

Wij onderschrijven het belang van een dementievriendelijke gemeente. 2021
De SSRD is betrokken bij het inhoud geven daarvan en zal dat blijven doen. In 2021 zullen wij met geriatrisch deskundigen en anderen in overleg gaan om na te gaan wat wij als stichting meer kunnen betekenen op dit gebied.

Dementie en eenzaamheid gaan vaak hand in hand. Maar ook zonder dementie kan eenzaamheid een zware last betekenen. Diverse organisaties organiseren al activiteiten om eenzaamheid te verlichten. In het kader van de collectieve belangenbehartiging zullen wij ons beraden of wij op beleidsmatig en/of ondersteunend gebied betekenisvolle bijdragen kunnen leveren.

5. Doorontwikkeling Sociaal Team

Het Sociaal Team speelt een belangrijke rol in de zorgstructuur. De gemeente is bezig met een plan van aanpak doorontwikkeling Sociaal team en zal op enig moment de verschillende partners, inclusief de SSRD, daarbij betrekken. Intussen zullen wij de ervaringen van senioren met het Sociaal Team inventariseren onder meer als input voor deze doorontwikkeling te kunnen dienen. 2021

6. Mantelzorg- en vrijwilligersbeleid

Bij de zorg voor senioren spelen, naast de professionele hulpverleners, ook de mantelzorgers en vrijwilligers een belangrijke rol. In het overheidsbeleid ligt er grote nadruk op zelfstandigheid en zelfredzaamheid van senioren, waarbij een grote rol is weggelegd voor de inzet van mantelzorgers en vrijwilligers. Uit steeds meer publicaties blijkt dat het sociale netwerk van senioren en de beschikbaarheid daarin van mantelzorgers en vrijwilligers overschat wordt. De SSRD zal signalen op dit gebied inventariseren en nagaan of dit spanningen oplevert bij de toegang tot overheidszorg. 2021

7. Cliëntondersteuning

Het is voor senioren die behoefte hebben aan ondersteuning nog te weinig vanzelfsprekend om gebruik te maken van een gratis onafhankelijk cliëntondersteuner. Samen met KBO en SWOD zal nagegaan worden welke initiatieven er mogelijk zijn om de bekendheid van cliëntondersteuning te verbeteren. 2020/2021